TENTAMEN CONCORDIÆ INTER UTRUMQUE EVANGELISTAM MATHÆUM ET LUCAM CIRCA GENEALOGIAM JESU CHRISTI DOMINI NOSTRI.

ARGUMENTUM.

DUplicem in JESU CHRISTO admittendam esse generationem, fide divinâ certum est; unam nempe æternam, quâ à Patre procedit sine matre, temporalem alteram, quâ è sinu matris progreditur in tempore sine patre. Æternam adversus *Cerinthum*, & *Ebionitas* adornat S. *Joannes* C. I. Tempora-

lem exhibent S. *Mathæus* C. I., & S. *Lucas* C. III. à ℣. 23, ſed uterque, ùt videtur, aliam, atque ex vario capite diverſam. Diverſitas hæc olim jam *Porphyrio*, & *Manichæis*, teſte S. *Auguſtino* L. 24. *cont. Fauſt.* C. 1, 2, 3, *Juliano Apoſtatæ* apud *Cyrillum Alexandrinum* L. 8. *cont. eundem Julianum*, *Celſo* apud *Origenem* L. 2. *cont. Celſum*, arma ſubminiſtravit, quêis dictos Evangeliſtas impeterent, imò & hodie Judæis adhuc calumniandi ſtimulos ſuppeditat. Ut autem diverſitas illa uno veluti intuitu cuivis pateat, operæ pretium erit, utramque Genealogiam ſubnectere.

CAPUT I.

Genealogia Domini nostri Jesu Christi secundum Carnem.

§. I.

DEUS,

ADAM,

Seth, Enos, Cainan, Malaleel, Jared, Henoch, Mathusale, Lamech, Noë, Sem, Arphaxad, Cainan, * *Sale, Heber, Phaleg, Ragau, Sarug, Nachor, Thare, Abraham, Isaac, Jacob, Judas, Phares, Esron, Aran, Aminadab, Naason, Salmon, Booz,* **, *Obed, Jesse,*

---

* *Caïnanum, Arphaxad* inter & *Sale, Gen.* X. 24. & XI. 12. omittit *Moyses*: in textu S. Lucæ C. III. 36. comparet *Caïnan*; sed alienâ illum manu in textum fuisse intrusum, vehemens suspicio est.

** Utrùm *Rahab*, mater *Boozi*, *Mat.* I. 5. eadem sit cum illâ Jerichuntinâ, quæ exploratores excepit *Josu.* II. 1., dubitant interpretum nonnulli. Captum enim superare videtur, quomodo à capta Jerichunte, ubi *Salmon* duxit *Rahab*, usque ad ortum *Davidis* effluere potuerint 366 anni; tot namque fluxisse patet

DAVID

Juxta S. MATHÆUM. Cap. I. 1. *seqq.*	Juxta S. LUCAM. Cap. III. 23. *seqq.*
Salomon	*Nathan*
Roboam	*Mathatæ*

---

ex III. *Reg.* VI. 1, ubi ab exitu Israëlis de Ægypto, usque ad annum quartum Regni *Salomonis*, decurrisse dicuntur anni 480. Ab annis autem 480 si demantur anni 40., quibus Israëlitæ commorati sunt in deserto, & anni 70, quibus vixit David II. *Reg.* V. 4, item anni quatuor regni *Salomonis*, restabunt anni 366, quos in quatuor personis, *Salmon*, *Booz*, *Obed*, & *Jesse* vix reperire licebit, nisi in ætate omnino decrepitâ generasse supponantur. *Nicolaus de Lyra*, quem *Tirinus* sequitur, ut propositæ satisfaciat difficultati, tres distinguit *Booz*, filium scilicet *Salmonis*, nepotem, & pronepotem, omnes ejusdem nominis, quorum duos priores vult à *Mathæo* prætermissos, & tertium duntaxat positum. Quare juxta hanc sententiam, *Salmon* genuit primum *Booz*, & hic genuit secundum, postea hic secundus genuit tertium, atque hic tandem tertius genuit *Obed* ex *Ruth*. Ast nulla sententiam hanc fulciunt argumenta. Nomen *Rahab* non sine gravi causâ in Christi genealogiâ expressit Spiritus sanctus, & unius tantum *Booz* meminit Scriptura sacra; neque plures admittere oportet, ut salvetur Scripturæ calculus, quandoquidem à vero non putemus abludere, quod quatuor homines sibi succedentes 366 annorum spatium replere possint, illis præsertim temporibus, quando plures etiam ultra sæculi spatium

Abias	*Menna*
Asa	*Melcha*
Josaphat	*Eliacim*
Joram ***	*Jona*

vitam provehebant. De *Booz* sanè constet, ipsum grandævum fuisse tempore, quo genuit *Obed*. Ait enim *Ruth* C. III. 10. *Benedicta es à Domino Filia, quia non es secuta juvenes, pauperes, sive divites.*

*** *Joram genuit Oziam* Mat. I. 8, non immediatè, sed mediantibus tribus generationibus. Nam *Joram* proximè genuit *Ochoziam*, hic genuit *Joas*, *Joas* genuit *Amasiam*, *Amasias* genuit *Oziam*, seu *Azariam* IV. *Reg.* XIV. *Mathæus* autem, cum in censu progenitorum Christi, ter quatuordecim hominum numerum servare decreverit, tres eo numero majores, præterire debuit. Cur verò hos potiùs, quàm alios tres, omittendos putaverit, ratio, ajunt, fuisse videtur, quod tres illi geniti essent ex *Athalia*, impiissimorum *Achabi* & *Jezabelis* filia, quorum stirpem penitus delendam Deus prædixerat III. *Reg.* XXI. 21. Unde *Mathæus* saltem memoriam eorum, quasi nunquam vixissent, ad quartam usque generationem, abolitam voluit. Verum an hæc præcisè proposita fuerit *Mathæo* ratio, multum dubitare licet. Illa saltem minimè probatur ævi nostri criticis, quibus *Athaliæ* scelera, satis causæ non sunt, ut originis series mutilaretur, præsertim quod in Christi genealogiâ, compareant *Salomon*, *Achaz*, *Manasses*, & alii, de quibus par posset adferri ratio. Quapropter superfluum esse ducimus, peregrinam huc rationem advocare. Solent frequenter Hagiographi in

Ozias	*Joseph*
Joathan	*Juda*
Achaz	*Simeon*
Ezechias	*Levi*
Manasses	*Mathat*
Amon	*Jorim*
Josias	*Eliezer*
Jechonias, qui & Eliacim, & Joakim	*Jesu*
	Her
Jechonias, qui & Joachin ****	*Elmadam*
	Cosan
	Addi
	Melchi
	Neri

---

rebus notissimis aliqua negligere, atque ubi originum series texunt, recitatis solùm iis nominibus, quibus opus est, breviori viâ ad propositum tendere. Sic I. *Paral.* IV. 1. *Sobal* tanquam proximus *Judæ* filius ponitur, quanquam quinque, vel sex ætatum intervallo, ab eo distet. Plura itidem nomina desunt in C. II. L. 1. *Esdræ*, collato cum Cap. II. Libri II.

**** Igitur in Genealogiâ Christi apud *Mathæum* duplex distinguitur *Jechonias*. Hinc dum ℣. 11. *Josias* dicitur genuisse *Jechoniam*, intelligendus est *Joakim*, filius *Josiæ*: dum autem post transmigrationem, *Jechonias* dicitur genuisse *Salathiel*, *Jechoniæ* nomine venit *Josiæ* nepos, filius *Joakim*. Bellè hanc

SALATHIEL.

ZOROBABEL.

Abiud	*Resa*
Eliacim	*Johanna*
Azor	*Juda*

---

in rem S. *Ambrosius* C. 3. in *Luc.*, *duos*, ait, *Joachim, hoc est, duos Jechonias fuisse, historia indicat, unum ante transmigrationem, alterum in ipsâ transmigratione generatum, id est, Patrem, & Filium. Ergò Pater inter superiores generationes est computatus, qui successit Josiæ, Filius inter posteriores, qui successit Patri, id est, nepos Josiæ.... Non igitur suppressit alterum Evangelista, sed utrumque signavit, quod uterque Jechonias dictus sit.* Idem confirmat S. *Hieronymus* in hunc locum scribens. *Sciamus*, inquit, *Jechoniam priorem ipsum esse, quem & Joakim, secundum autem Filium, non Patrem, quorum prior per K. & M., sequens autem per Ch. & N. scribitur, quod scriptorum vitio, & longitudine temporum* apud Græcos, Latinósque confusum est. Ipsemet etiam Evangelista inter utrumque *Jechoniam* satis apertè distinguit. Dum enim ℣. 11. dicit: *Josias genuit Jechoniam*, de industriâ, & ex proposito videtur addere: *Et Fratres ejus*, ut innuat hunc *Jechoniam*, diversum esse ab illo *Jechonia*, de quo loquitur ℣. 12, utpote qui fratres non habuit, sed unicum duntaxat fratrem, nempe *Sedeciam*, ùt constat ex I. *Paral.* III. 16. Cur verò *Joakim*, seu

Sadoc

Achim

Eliud

Eleazar

Mathan

Jacob

Joseph, Vir

Mariæ, de

quâ natus

est - - JESUS. - -

Joseph
Semei
Mathathias
Mahath
Nagge
Hesti
Nahum
Amos
Mathathias
Joseph
Janne
Melchi
Levi
Mathat
Heli
Joseph, Vir
Mariæ, de
quâ natus
est

Jechonias prior, *Jechoniæ* posterioris pater, non dicatur hunc genuisse, sicuti de aliis dicitur, ratio fuit, ut evitaretur Cacophonia, sivè ingrata ejusdem nominis repetitio, scilicet: *Jechonias genuit Jechoniam.* Unius dein ab alio distinctio, & successio satis constare poterat, tum ex interjecto intervallo captivitatis Babylonicæ, tum ex adjunctis priori fratribus, quibus alter caruit, tum etiam ex commemoratione geniti à secundo *Salathielis* post transmigrationem in Babyloniam, in quam solus *Jechonias*, filius transmigravit, patre ignominiosâ morte sublato, & sepulturâ asini sepulto extra portam Jerusalem juxta vaticinium *Jeremiæ* C. XXII. 18. 19.

§. II.

En ! itaque Genealogiam Jesu Christi à *Mathæo*, & *Luca* descriptam ! Conveniunt ambo in subjecto, seu materiâ, quam pertractant ; siquidem uterque describere intendat veram, ac naturalem Servatoris nostri Genealogiam. Conveniunt in scopo & fine, qui est, ut uterque ostendat, Christum esse verum Messiam, ortum ex *Abraham* & *David*, secundum promissiones iisdem divinitùs de eodem factas. Conveniunt in personis ab *Abraham* usque ad *Davidem* inclusivè, quos S. *Mathæus* ponit in prima sua tesseradecade. Easdem enim uterque recenset, & licèt *Mathæus* non incipiat ab *Adamo*, ad quem usque, imò & ad *Deum* ascendit S. *Lucas*, seriem tamen hujus non impugnat, sed supponit. Conveniunt denique in eo, quod uterque Christi Genealogiam usque ad Josephum deducere, & per ipsum Jesu Christi genus, ac originem probare velle videatur.

§. III.

Verùm & discordant inter se ; primò quidem in modo, seu formâ procedendi. *Mathæus* namque progreditur descendendo, *Lucas* ascendendo : quanquam hoc de se sit indifferens, & Hebræi passim nunc uno, nunc alio utantur modo, proùt occurrentia in scripturis, modi utriusque exempla probant. Præterea *Mathæus* Evangelium suum

Judæis ſcripſit, ideóque incipit ab *Abraham*, utpote cujus memoria celeberrima erat Iſraëlitis, eíque facta Meſſiæ repromiſſio. *Lucas* verò Gentilibus ſcribens, aſcendit uſque ad *Adam*, ut oſtenderet Meſſiam non Judæis tantùm natum fuiſſe, ſed & Gentibus, cùm *Adam* pater ſit omnium, imò & idcirco aſcendit ad Deum, de quo Apoſtolus Rom. III. 29. *An Judæorum Deus tantùm? nónne & Gentium?* Diſcrepant ulteriùs in hoc, quod *Mathæus* Generationes ſuas, redigat in certas claſſes, & teſſeradecades, *Lucas* verò non item. Cur interim S. *Mathæus* in tres teſſeradecades Genealogiam ſuam diſtribuerit, hujus rei non contemnendam S. *Chryſoſtomus Hom. IV. in Math.* adfert rationem. Vult enim id factum eſſe, ob tres inſignes mutationes, quas populus Dei ante Chriſtum, expertus fuerat in triplici quaſi ſtatu, in quo fuit. Sic primus populi iſtius ſtatus, fuit quaſi Democraticus ſub Patriarchis, Prophetis, & Judicibus, ab *Abraham* uſque ad *David*. Nam licèt *Saul* ſub titulo Regis præfuerit populo, revera tamen & occaſio electionis ejus, & regni decurſus, & infelicior exitus ſatis demonſtrârunt, illum quaſi in pœnam regnaſſe potiùs, quàm quia tempus ſceptri advenerat. Secundns erat quaſi Monarchicus, ſub Regibus à *Davide*, uſque ad captivitatem Babylonicam. Tertius quaſi Ariſtocraticus ſub regimine Ducum, & Pontificum, à cap-

tivitate Babylonicâ usque ad Christum. Itaque S. *Mathæus* hìc se accommodat consuetudini Historiographorum, qui in descriptionibus suis varia observant intervalla, quibus regnum aliquod, seu populus diversa dominantium subiit Imperia, veluti de Romano egit *Tacitus*, qui dicit Romam ab initio habuisse Reges, postea Consules, Dictatores, Triumviros, donec omnia tandem *Octavianus Augustus* nomine Imperatoris in suam redegerit potestatem.

§. IV.

Disconveniunt iterùm in numero Generationum, non solùm quatenùs S. *Lucas* ab *Abrahamo* ascendens sursum, refert eas, quas omisit *Mathæus*, verùm & quatenùs ab *Abrahamo* ad Christum usque, unus recenset plures, quàm alius. Sic *Lucas* à *Davide* usque ad Christum, Generationes enumerat quadraginta duas, *Mathæus*, viginti octo duntaxat. Sed facilis est ratio differentiæ, eó quod S. *Mathæus* volens Generationes ab *Abraham* usque ad Christum dividere in tres tesseradecades, omissis illis tribus Regibus, *Ochozia*, *Joa*, & *Amasia*, non potuerit plures, vel pauciores ponere: *Lucas* autem plenum, & completum intendens earundem exprimere numerum, voluerit Genealogiam Christi ad *Adam*, & ad *Deum* usque deducere, Generationes exhibens septuaginta septem,

Discordant denique in hoc, quod S. *Mathæus* constanter utatur vocabulo : *Genuit*, *Lucas* verò usurpet voces : *qui fuit* &c. phrasi latiori. Ast & hoc parùm refert, quandoquidem hæc loquendi, au scribendi formula : *qui fuit*, non neget aliquem esse Filium naturalem, verâ Generatione natum, ùt patet ex ipsomet progressu Genealogiæ *Lucæ*, dum dicit : *qui fuit David*, *qui fuit Jesse*, *qui fuit Obed* &c., Quos omnes extitisse Filios naturaliter genitos, in confesso est apud omnes.

§. V.

Præter hæc, in quibus inter se dissentiunt *Mathæus* & *Lucas*, restat & alia gravissimi momenti difficultas, *quomodo scilicet dicti Evangelistæ, idem Josephi, vel Christi genus ducere potuerint per diversas adeò lineas, diversasque numero Generationes, & personas?* Quæstio hæc, pro quâ enucleandâ, desudârunt hactenùs præstantissima orbis ingenia, una facilè ex illis est, in quibus sobriè oportet sapere; quod dum advertere neglexit *Faustus Manichæus*, in extremam incidit dementiam, sacrilegâ temeritate utrumque Evangelistam ausus rejicere. *Fieri*, ajebat ille, *posse putabam, ut, quia Præscius non sum, quem mentiri existimabam, ipse diceret verum, & quem vera loqui, ipse forsitan mentiretur; infinita ergò eorum prætermissâ lite, & interminabili mihi, ad Joannem, Marcùmque me con-*

tuli. At egregiè, ſolidéque pro more ſuo *Fauſto* reſpondet S. *Auguſtinus* L. 3. *cont. eund. Fauſt.* C. 2. *Acutos*, inquit, *& doctos viros divinarum ſcripturarum pertractatores, vidiſſe quidem hanc diverſitatem, ſed piè cogitantes tantæ Authoritatis eminentiam, latere ibi aliquid credidiſſe, quod petentibus daretur, oblatrantibus negaretur, à quærentibus inveniretur, reprehendentibus ſubtraheretur, pulſantibus aperiretur, oppugnantibus clauderetur, petierunt, quæſiverunt, acceperunt, invenerunt, intraverunt. Unitate* itaque, pergit L. 5. C. 5. S. Doctor, *gaudent, & in Chriſto unum ſunt* Mathæus, & Lucas : *Et ſi alius aliud, & alius aliud, aut alius aliter, vera tamen omnes dicunt, nec ſibi ullo modo contraria, ſi pius Lector accedat, ſi mitis legat, & ſi non hæretico animo, unde rixetur, ſed fideli corde, unde ædificetur, inquirat.* Hæc *Auguſtinus.*

§. VI.

Videndum igitur *primò*, quomodo conciliandi ſint hi duo Evangeliſtæ, qui genus S. *Joſephi* ducunt per diverſiſſimas lineas *Salomonis*, & *Nathanis*, & quomodo ab utroque *Davidis* filio, & ab utriuſque poſteris deſcendere potuerit S. *Joſeph*? Videndum *Secundò*, qualiter conciliari poſſint quoad numerum perſonarum, vel Generationum? Siquidem *Mathæus* à *Davide* uſque ad tranſmigrationem Babylonis, numeret tantùm quatuordecim,

Lucas autem plures; & à *Zorobabele* usque ad *Josephum Lucas* referat octodecim, *Mathæus* duntaxat novem. Inquirendum *tertiò*, cur & quomodo alios progenitores, aliásque personas recenseat *Mathæus*, & alias omninò *Lucas*? Sic *Lucas*, *Salathiëlem* facit filium *Neri*, *Mathæus* asserit esse filium *Jechoniæ*: *Lucas* nominat *Resam*, filium *Zorobabelis*, *Mathæus* eundem adscribit *Abiud*, quà Patri; *Lucas* Patrem S. *Josephi* appellat *Heli*, *Mathæus* dicit *Jacobum*. En! quot & quantæ in intricatissimâ hacce materiâ difficultates! Quæ tamen, si non omnes, saltem ferè omnes, ab unâ dependent solutione, per quam, & ex quâ operosum non erit reliquis satisfacere. .... Expendamus præcipuas, magìsque inter alias celebres, Patrum, & interpretum, círca propositas difficultates, sententias.

CAPUT II.

Examinatur Systema Julii Africani.

---

§. VII.

Julius Africanus, qui tertio Ecclesiæ sæculo floruit, in Epist. ad *Aristidem*, quam refert *Eusebius* L. I. H. E: C. 6., hanc concordiæ tentandæ rationem tradidit

didit. Docet enim *Mathæum* texere Genealogiam Christi *naturalem*, *Lucam* verò *legalem*, adeoque mirum non esse, quòd diversa utrimque occurrant nomina, diversúsque Generationum, ac personarum numerus. Rem ita explicat *Africanus*: *Mathæus* à *Davide* per *Salomonem*, Genealogiam suam deducit ad *Mathan*: *Lucas* eandem à *Davide* per *Nathan*, deducit ad *Melchi*. Hoc posito ostendit, quomodo *Joseph* secundùm *Mathæum*, potuerit patrem habere *Jacobum* descendentem per *Salomonem*, & secundùm *Lucam*, patrem habere *Heli* descendentem per *Nathan*. Diversis namque temporibus *Mathan*, & *Melchi* habuerunt unam, eandémque uxorem, nomine *Estham*: hanc primò duxit *Mathan*, & ex eâ genuit *Jacob*, defuncto autem *Mathan* eandem duxit *Melchi*, atque ex eâ genuit *Heli*. *Heli* uxorem quidem duxit, sed mortuus est sine liberis. Itaque *Jacob*, ipsius frater uterinus, relictam fratris sui *Heli* viduam, juxta legem *Deuter.* XXV. 5. latam, sibi matrimonio copulavit, semen fratri suo absque liberis defuncto suscitaturus, ex quo conjugio postmodum natus est *Joseph*, vir *Mariæ*, de quâ natus est *JESUS*..... *Hæc autem*, subdit Julius, *non à nobis ad subitum reperta, aut absque ullis authoritatibus commentata sunt: sed ipsi hæc Salvatoris nostri secundùm carnem propingui, seu studio tanti seminis demonstrandi, sive edocendi, quæ secundùm veritatem facta sunt, tradiderunt.*

§. VIII.

Sequaces hæc *Africani* sententia, paulatim nacta est plerosque Ss. Patres & Scholasticos vix non omnes; eidémque favere videtur *Mathæi* textus ipse: *Jacob genuit Joseph*, cùm *Lucas* tantùm ferat: *Joseph, qui fuit Heli*; id quod sine omni absurdo

commodè ſic reddi poteſt : *Qui ad Heli pertinebat*, quemadmodum eodem planè ſenſu in capite Genealogiæ ab eodem *Luca* adornatæ legitur : *Qui fuit Adam, qui fuit Dei*, puta, qui *Adam* ex manibus Dei opificis, tanquam illius plaſma prodiit. Quapropter apertè in hoc ſyſtemate oſtenditur, quâ ratione ſecundùm *Mathæum* potuerit *Joſeph* eſſe filius naturalis *Jacobi*, & juxta *Lucam* filius legalis *Heli*, ſimúlque demonſtratur modus, quo *Mathæus* & *Lucas* ad ſpeciem diſcordes, ad concordiam facilè revocari queant.

§. IX.

Sunt interim non pauca, quæ negotium faceſſunt huic ſyſtemati. Illud certum, quod aſſignari hoc modo nequeat, ad quid Genealogia, à S. *Luca* tam operoſo conatu contexta, deſerviat. Quid enim ad veram, naturalémque *JESU CHRISTI* Genealogiam, filiatio legalis *Joſephi* conducat? Neque hoc ſatís, ſed ipſum adeò ſyſtema hoc, primâ fronte tam ſpecioſum ac plauſibile, S. *Lucæ* manifeſtè repugnat, quippe qui *Mathat*, & *Levi* conſtituit medios inter *Melchi*, & *Heli*, cùm *Africanus* parentem *Heli* proximum, habeat *Melchi*, illum ſcilicet, quem noſtra *Lucæ* exemplaria Avum ejuſdem ferunt. Adde, quòd *Eſtha* hìc impertinenter adducatur. Quamvis enim in eâ tanquam matre, coeant uterini fratres, *Jacob* & *Heli*, coire tamen illi nequeunt in *Mathat*, & *Mathan*, cæteriſque eorum anteceſſoribus, uſque ad *Davidem*. Nihil igitur hìc conferunt ad Genealogiam *JESU CHRISTI*, ita ut ex illis oſtendatur *JESUS* ex ſemine *Davidis*, ſecundùm carnem eſſe prognatus. Si enim natus ſit ex *Eſtha* & *Mathat*, idem non potuit gigni ex *Eſtha* & *Mathan*, quomodo ergò Jeſus ponitur filius tam *Mathat*, quàm *Mathan*? Tandem

ipſe *Julius Africanus* ſuæ omninò non fidit ſententiæ. Ait enim in Epiſtolâ laudatâ ad *Ariſtidem* : *Sive ita, ſive aliter ſe res habeat, dilucidiorem expoſitionem alius quiſquam non invenerit, ùt mihi quidem, & unicuique, qui æquo, candidóque ingenio præditus ſit, videtur. Eam verò ipſi quoque probate, quamvis nullo certo teſtimonio ſit firmata* &c. Ex quibus verbis ſat anxiè prolatis colligitur, eum de veritate hujus ſyſtematis ſubdubitaſſe.

§. X.

Nihil itaque moramur errata, quæ *Africano* hac in re vitio vertuntur. Credulitas viri, & temporum diſcrepantia, quæ inter cognatos *JESU CHRISTI* teſtimonium ferentes, & *Joſephi* incunabula, trecentorum circiter annorum, intercedit, multùm huc conferre poterant. Quòd autem tam multi, unanimi quaſi conſenſu, in hoc negotio conſpirent Patres, & *Africani* ſententiæ certatim ſubſcripſerint, hac planè de causâ factum videtur, quia melior, aut veroſimilis magìs, ipſis non ſuccurrebat difficultatis ſolutio; unde maluerunt ſequi illam, quàm apparentes contradictiones, aut falſitates in ſcripturis admittere. Unius verò errorem Authoris, facilè dimanare ad alios, nec mirum, nec novum eſt. Patet hoc luculenter in errore *Chiliaſtarum*, qui primitùs à *Papiâ* diſſeminatus, citò Orientem & Occidentem pervaſit, ſéque latiſſimè diffudit, ac *Irenæo*, *Tertulliano*, *Lactantio*, *Juſtino* Martyri, aliiſque obrepſit, tametſi Patres illi, ſatis vicini eſſent Apoſtolorum temporibus.

§. XI.

Sententia R. P. *Petri Poſſini*, quam ad diem 19 Martii *Hagiographi Antverpienſes* referunt, quatenùs convenit cum illâ *Julii Africani*, idem cum eâ

meretur judicium, eadémque ſubit fata. Sentit vir eruditus, non *Mathæum* Judæis ſcribentem, ſed *Lucam* gentium Evangeliſtam, carnalem *Joſephi* Genealogiam texere, *Mathæum* verò ſequi promiſſionis ſeriem, per legales ſucceſſiones continuatam. Sed obſtat omnino, quòd *Mathæus* conſtanter utens vocabulo : *Genuit*, abundè per totum orationis ſuæ decurſum declaret, ſe naturalem, quæ ſecundùm carnem eſt, *Joſephi* Genealogiam depingere. Præter hoc, & aliud, illúdque haud leve, laudata *P. Poſſini* opinio, patitur incommodum. Hac enim datâ hypotheſi, *JESUS CHRISTUS*, non ex *Davide* per lineam *Salomonis* regiam, ſed per ducalem duntaxat *Nathanis*, traheret originem, quod ipſum tamen Patrum traditioni unanimi repugnare conſtat.

CAPUT III.

Altera, quæ aliorum eſt, expenditur Sententia.

§. XII.

Aliam proinde repudiato *Julii Africani* ſyſtemate, concordiæ viam tentârunt alii, docentes S. *Mathæum* genus S. *Joſephi* paternum, & maternum B. Virginis *Mariæ*, deducere à *Davide* per *Salomonem*, *Lucam* verò genus paternum *Mariæ*, per *Nathanem*, alterum *Davidis* filium, referre ad eundum *Davidem*, hoc modo :

DAVID.

Salomon		*Nathan*
Mathan		*Mathat*
Jacob, Anna		*Heli, qui & Joachim*
		Annæ, maritus
Joſeph	*Conjuges*	*Maria*

JESUS.

In hoc ergò, ùtpatet, ſyſtemate, *Jacob* fuit Germanus frater S. *Annæ*, quæ ſubin matrimonio juncta *Heli*, ſeu *Joachimo*, edidit electam ex millibus, B. V. *Mariam*, adeoque *Maria* ſecundùm *Mathæum* naturaliter per matrem ſuam *Annam*, & avum maternum *Mathan*, deſcendit à *Davide* per *Salomonem*, juxta *Lucam* verò deſcendit naturaliter per patrem ſuum *Heli*, ſeu *Joachim*, à *Davide* per *Nathanem*, *Salomonis* fratrem. Patet itaque S. *Mathæum* digeſſiſſe ſtirpem, ac Genealogiam B. Virginis maternam, per S. *Annam* ſororem *Jacob*, & filiam *Mathan*, *Lucam* verò paternam ejuſdem Deiparæ, per Patrem ejus *Heli*, ſeu *Joachim*, ut oſtendatur *CHRISTUM* tam per paternam, quàm maternam lineam deſcendere ex ſemine *Davidis*, non legaliter, ſed naturaliter, juxta Scripturæ S. aſſerta. In hanc ſententiam conceſſerunt *Janſen. Gandav. Concordiæ ſuæ* C. 14. *Cornel. à Lap.* in C. 3. *Luc. Tirinus in Chron. Sac. Fulgent. Bottens* tom. *3. Oecon. Sac.* C. 24. §. 4, eáque tanto ſtudio à pleriſque recentiorum interpretum defenditur, ut hac tantùm ratione, quæcunque adverſùs utrumque Evangelſtam obmoventur, dilui poſſe contendat.

§. XIII.

Verùm quamvis ex hoc ſyſtemate appareat, cui fini Genealogia ab utroque Evangeliſta contexta deſerviat, & quomodo *Joſeph* juxta *Mathæum* ſit filius *Jacobi*, minimè tamen ex illo elucet, quâ ratione ſic *Joſeph* dici poſſit filius *Heli*, qualis dicitur *Luc.* III. 23. *Jeſus putabatur filius Joſeph, qui fuit Heli* &c. Reſpondent aliqui relativum: *qui*, non afficere citato loco *Joſephum*, ſed *JESUM*, ita ut ſenſus ſit: *Jeſus putabatur filius Joſeph* (*qui*

(tamen) *fuit Heli*, nempè filius, ſeu potiùs nepos, quia ex *Maria* genitus, utpote quæ juxta hanc hypotheſin fuit filia *Heli*. At nodum non ſolvit data reſponſio. Sanè in totius proſecutione Genealogiæ, relativum : *qui*, conſtanter afficit ſuppoſitum proximius, de quo immediatè ſermo præceſſit, quidni & ℣. 23, præſertim, quód ſyrus legat : *putabatur filius Joſeph, filii Heli, filii Mathat?* Unde meliùs *A lapide*, & P. *Bottens* reſpondent relativum: *qui* afficere reverâ *Joſephum*, quamvís filius *Heli* non fuerit, ſed tantùm Gener, quatenùs *Mariam* duxit uxorem, quæ erat filia *Heli*, ſeu *Joachim*. Sed neque hoc modo expoſita, placere poteſt hypotheſis. Enim verò ex illa manifeſtè ſequitur, B. Virginem genus ſum Paternum, ex ſtirpe *Davidis* regia, nullatenùs retuliſſe, proin quod nec ipſa, nec *CHRISTUS* ejuſdem filius propriè ex ſtirpe regali exorti fuerint; cui tamen ſequelæ officit, quod promiſſiones venturi Meſſiæ, *Abrahamo* primùm factæ, dein tribui *Judæ*, Oraculo Patriarchæ *Jacobi Gen.* 49, aſſertæ, ac tandem *Davidi* confirmatæ, in maſculinâ *Salomonis* poſteritate implendæ exſpectarentur, ſiquidem Hebræi (quêis matris familia, non eſt familia) originem ſeu genus ſuum non ſecundùm lineam maternam, ſed paternam computare conſueverint.

§. XIV.

Argumento huic noſtro, in ſe certè ſolido, reſpondere conatur Illuſt. *Calmet*, *in diſſert. de Concil. Genealog. JESU CHRIST. Evangelio S. Lucæ præfixâ.* „ Duæ, inquit, familiæ *Salomonis* & *Na-*
„ *thanis* in *Salathiele* & *Zorobabele*, qui ambo in
„ utraque Genealogiâ Evangeliſtarum leguntur, in-
„ ter ſe coeuntes id præſtiterunt, ut regius *Davi-*
„ *dis* ſanguis in duos veluti ramos diviſus in unum

„ denique amnem coalesceret; sed iterum in ra-
„ mos divisus, hinc in *Heli* apud *Lucam*, illinc
„ in *Jacobo* apud *Mathæum* confluxit, ut proinde
„ uterque genus à *Davide*, *Salomone*, ac *Nathane*
„ referret. Sunt enim, pergit, unius, ejusdemque
„ trunci, duo veluti rami, idemque in venas utriusque familiæ sanguis transfunditur. Quâcunque
„ itaque ex parte respiciatur *JESUS*, semper *Da-*
„ *vidis* genus est, sibì que uni decora omnia ejusdem fa-
„ miliæ, tam ex *Josephi*, quàm ex *Mariæ* matris
„ jure deposcit. „ Ita *Calmet* citatus. ---- Supponit indubiè hæc doctissimi viri responsio, eosdem prorsùs esse *Salathielem*, & *Zorobabelem*, apud utrumque Evangelistam, in iisque lineam utramque, *Salomonis* scilicet & *Nathanis* sive per nuptias, sive aliquâ aliâ ratione coaluisse, quam dein iterùm bifurcari, seu decussari vult post *Zorobabelem*, ita ut *Mathæus* texat Genealogiam *Josephi* ex *Abiud* filio *Zorobabelis* uno, *Lucas* verò stirpem *Mariæ* ex *Resa*, altero ejusdem filio.

§. X V.

Sed pace tanti viri dixerim, datâ responsione difficultatem non tolli, sed augeri. Si enim linea *Salomonis*, cum illâ *Nathanis* in *Salathiele* coaluit, quid necesse fuit ante *Salathielem*, utramque lineam studiosè describere? Suffecit procul dubio alterutra, masculina videlicet *Salomonis*, in illorum vel maximè sententiâ, qui putant coalitionem utriusque lineæ, contigisse per conjugium *Jechoniæ* cum filia *Neri*. Eo ipso namque genus *Josephi*, & *Mariæ* referri poterat ad *Davidem*, neque ob matrem *Salathielis*, ex hac vel illâ lineâ oriundam, oportebat genus ejus maternum tam scrupulosè recenseri. Præterea *Zorobabel Mathæi*, diu

post transmigrationem Babylonicam natus fuit, quandoquidem ejusdem pater in ipsâ captivitate etiamnum pendente genitus fuerit, teste luculentissimò, ipsomet *Mathæo. Et post transmigrationem Babylonis*, ait ℣. 12. *Jechonias genuit Salathiel.* Econtra verò *Zorobabel* S. *Lucæ*, vel ante, vel non diu post dictæ captivitatis exordium, genitus fuisse videtur, siquidem illius, utpote jam ætate maturi, auspiciis & ducatu populus ex captivitate ad patrias sedes reversus legatur II. *Esd.* XII. 1. Accedit hic, quod inter *Zorobabelem Mathæi*, & S. *Josephum* novem duntaxat intercedant Generationes, septem decim verò inter *Zorobabelem Lucæ*, & *Mariam*, manifesto satis indicio, hunc alio fuisse tempore priorem, & consequenter esse diversos, ac lineam utriusque sine coalitione procedere.

§. XVI.

Reponit denuò laudatus *Calmet*, factas de Messia promissiones ad universam *Davidis* familiam pertinuisse, & nullibi in scripturis *Salomonem* tanquam futurum Messiæ parentem prænuntiari. „ Id, „ ait, absolvere, *Davidis* posteritati promissum fuit ". Sed fallor, si hæc *Calmeti* exceptio rem conficiat. Apertè satis *Davidi* in scripturis sacris promittitur, Messiam ex semine ipsiùs per *Salomonem* fore oriturum. *Suscitabo*, ait Deus II. Reg. VII. 12. *Semen tuum post te.... & firmabo regnum ejus. Ipse ædificabit domum nomini meo, & stabiliam thronum ejus, usque in sempiternum. Ego ero ei in patrem, & ipse erit mihi in filium*; quæ verba ex parte in sensu etiam literali Christum respicere, ipsemet fatetur *Calmet* in locum citat. scribens, eoquod Apostolus *Hebr.* I. 5. illa applicet Christo. *Cui enim*, inquit, *dixit aliquando Angelorum (Deus) Ego ero illi in patrem, & ipse erit mihi in filium?* Similiter &

David ipſe *Pſal.* 132. ℣. 11. teſtatur promiſiſſe ſibi Deum : *De fructu ventris tui ponam ſuper ſedem tuam*; Id quod S. *Petrus Act.* II. 29. de Chriſto exponit. *Viri fratres*, ait, *liceat audenter dicere ad vos de Patriarcha David, quoniam defunctus eſt, & ſepulchrum ejus eſt apud nos, uſque in hodiernum diem. Propheta igitur cùm eſſet, & ſciret, quia jurejurando juraſſet illi Deus, de fructu lumbi ejus ſedere ſuper ſedem ejus, providens locutus eſt de reſurrectione Chriſti, quia neque derelictus eſt in inferno, neque caro ejus vidit corruptionem.* Quid clariùs pro re noſtrâ ?

CAPUT IV.

Diſcutitur tertia Concordiæ tentandæ ratio.

§. XVII.

Cùm neque illa, quam vix ad trutinam vocavimus, numeris omnibus abſoluta videatur ſententia, recentiorum interpretum non paucis, ſequens ad conciliandum *Mathæo Lucam*, præplacet hypotheſis.

DAVID

Salomon		*Nathan*
Mathan		*Heli*
Jacob	*Conjuges*	*Filia Heli*
Joachim	*Fratres*	*Joſeph*
Maria - - - - - -	*JESUS*	

Secundùm hanc, ajunt, hypotheſin plana eſt Concordia inter utrumque Evangeliſtam. Eſt enim *Joſeph*, juxta *Mathæum*, filius *Jacob*, & ſecundùm *Lucam* filius, ſeu potiùs nepos *Heli*, proùt patet ex ſchemate. Deſcendit etiam *Maria* ex ſemine *David*, ex parte patris ſui *Joachim*, per *Salomonem*, ex parte aviæ ſuæ, filiæ *Heli*, per *Nathan*,

proinde & Christus, qui ex *Maria* natus est. Fuerunt S. *Joseph*, & B. V. *Maria* proximi consanguinei, patruus nempe & neptis, quos inter lex nulla irritabat, nec etiam prohibebat matrimonium. Ita R. P. *Andreas Pauli* in suâ *Epitome itinerar. filii Dei.* C. 2. N. 23, quem passim patres nostri Brabantini sequuntnr.

§. XVIII.

Sed dolendum, neque hanc hypothesin à nævis esse immunem. Duo præcipuè incommoda patitur, quæ prohibent, ne nostrum facilè calculum adjiciamus. Primum est, quod necessariò augere debeat ætatem S. *Josephi*, eundémque sistere nobis ùt capularem senem tempore, quo cum Deiparâ matrimonium contraxit, quod ipsum tamen ævi nostri criticis omninò desipit. Alterum, illudque principale, illud est, quod in probatione supponat aliquid, quod maximè probandum venit. Supponit scilicet, matrimonium patruum inter ac neptem, nullâ lege divinâ irritum fuisse, aut prohibitum.

§. XIX.

Profectò *Levit.* XVIII. 14. cautum à Deo legimus: *turpitudinem patrui tui non revelabis, nec accedes ad uxorem ejus, quæ tibi affinitate conjungitur.* Quo versu non solùm matrimonium nepotis cum uxore patrui, sed & matrimonium neptis cum patruo directè, & explicitè prohiberi sentit, solidéque probat doctissimus P. *Wilhelmus Smits* in notis ad illum locum. Duæ igitur sunt cit. versûs partes; primâ: *turpitudinem patrui tui non revelabis,* damnatur matrimonium neptis cum patruo; alterâ: *nec accedes ad uxorem ejus, quæ tibi affinitate conjungitur,* reprobatur conjugium nepotis cum uxore patrui, quemadmodum & ℣. 7. ejusdem capitis: *turpitudinem patris tui, & turpitudinem matris tuæ non discooperies,*

duplex præceptum adſtruitur,& æquè prohibetur concubitus filiæ cum patre,quàm filii cum matre,ſiquidem unus , idèmque hìc gradus conſanguinitatis tangatur. Et ſanè major ratio eſt, cum ſit major conjunctio, ut prohibeatur matrimonium neptis cum patruo, quàm nepotis cum uxore patrui. Inſuper ibidem ℣. 12 vetatur connubium nepotis cum amitâ, & ℣. 13. ejuſdem cum materterâ. *Turpitudinem ſororis patris tui*, ait Deus, *non diſcooperies: quia caro eſt patris tui. Turpitudinem ſororis matris tuæ non revelabis, eòquod caro ſit matris tuæ*: quidni connubium patrui, aut avunculi cum nepte eadem *Levitici* lege vetitum cenſeamus? Enimverò utrobique idem conſanguinitatis gradus eſt; urget igitur eadem legis ratio, ſcilicet: *caro eſt patris tui: caro eſt matris tuæ.*

§. X X.

Largimur equidem præfati ſyſtematis patronis, diſcrimen quoddam inter utrumque matrimonium intercedere, quod, cùm caput uxoris naturaliter vir ſit, Amita aut matertera in priori conjugio, nepoti, quem ſubeſſe oporteret, ſubjiceretur, adeoque naturæ, & honeſtatis ordo inverteretur. Fatemur etiam inconveniens illud ceſſare caſu, quo patruus aut avunculus ſibi neptem conjungeret, eóquod neptis ſic ſemper ſubjecta maneret Patruo, ìſque in ſuâ prærogativâ conſtanter perſiſteret. Verum tametſi inde ſequatur, non æque indecens ac inordinatum eſſe hoc, ac illud matrimonium, nequaquam tamen ſimul exinde deducitur, parem contra utrumque conjugium, non militare legis rationem. Hac namque lege,ſola ſpectatur propinguitas, quæ procul omni dubio in utroque caſu eadem eſt, minimè verò prærogativa attenditur, aut ſuperioritas. Quapropter prætenſa amitæ, aut materte æ ſubjectio vix alicujus momenti eſt, ſiqui-

dem non minùs valeat, ſi Domina nubat ſervo, quàm ſi ſerva Domino. Et verò ſi filius ſublimetur in principem, connaturaliter eidem ſubditur pater: ſi Religionem profiteatur mater, ſubjici poteſt filiæ, in quo utroque caſu nihil omninò, quod æquitati, aut decentiæ naturali repugnet, deprehenditur, cùm varietur rerum ſtatus, quem & ſummopere immutari per matrimonium, nemo ſapiens inficias ibit. Multò autem magìs prohibitum fuiſſe matrimonium patrui cum nepte, quàm affinium in eodem gradu, gravior perſuadet ratio, quandoquidem magis indecens, & à rectâ ratione alienum ſit, conjungi inter ſe conſanguineos, quàm paris gradus affines, id quod tamen prohiberi vidimus ad ℣. cit. C. 18. Sed neque Romanis olim hujuſmodi placuiſſe conjugia conſtat ex facto *Claudii* Imperatoris, *Aggripinam*, ſuam ex fratre *Druſo Germanico* neptem, ducentis, id quod & *ipſe Claudius* tamquam quid inſolitum agnovit, & vix ullus teſte *Tacito* L. 12. *Annal.* C. 5, 6, 7, imitatus eſt.

CAPUT V.

Rejectis aliis, tanquam inſufficientibus, noſtra ſtatuitur hypotheſis.

§. XXI.

Miſſis itaque cæteris, quæ nodum tangere non videntur, ſyſtematibus, alteri cuidam ſubſcribendum duximus hypotheſi, quam in ſequenti ſchemate proponimus:

DAVID

Salomon	*Fratres*	*Nathan*
Mathan		*Heli*
Jacob, Joachim	*Conjuges*	*Filia. Anna*
Jeſeph	*Conjuges*	*Maria*

JESUS

In hac hypothesi, *Jacob*, & *Joachim* germani fratres, duxerunt ambas filias *Heli*, *Annam* scilicet, & aliam *innominatam*, ex quo amborum conjugio prognati fuêre *Joseph*, & *Maria*, patrueles simul & consobrini, descendentes à *Davide* per *Salomonem* ex parte Patrum, per *Nathan* ex parte matrum. *Joseph* filius fuit naturalis, *Jacobi* quidem immediatus, *Heli* verò ex parte matris mediatus.

§. XXII.

Hypothesis hæc vel ex eo capite reliquis omnibus præstat, quod optimè sibi constet, facilis, & aptissima sit ad dissolvendas levi negotio difficultates omnes, quæ sive ex S. Scripturâ, sive ex ratione quovis modo aduci possunt. Ostenditur sic etiam Christum Dominum originem suam traxisse ex utraque *Davidis* familiâ, regiâ, & ducali; ex regiâ quidem per *Joachimum* avum suum, qui à *Davide* per *Salomonem*, & posteros ejus, Reges descendit; ex ducali autem per *Nathan*, ejúsque posteros, penes quos longo tempore fuit præfectura populi, postquam lineæ *Salomonis* abrogatum fuerat imperium. At, inquies, fata hypothesis nova est, pro arbitratu confícta, totíque antiquitati in cognita. Fatemur; sed & fateri necesse est adversarios, suas respectivè hypotheses, conjecturæ, aut nudæ opinionis limites non excedere; aut ostendant, si possint, aliorum systematum architecti, opiniones suas in conciliando utroque circa Genealogiam JESU CHRISTI Evangelista, *Matthæo*, & *Luca*, cum rei veritate consistere. Nova est, ultrò concedimus, nec nota patribus; verùm quid inde? Nonne & id genus aliæ latuêre patres, quas à *Julii Africani* systemate recedentes, subinde adoptârunt viri literati? Sufficit profectò, quod probabilis sit, quod iis quæ ad rem faciunt, satisfaciat phœnomenis, neque iisdem,

quêis aliorum, prematur incommodis. Quod SS. Patres hac hypothesi non fuerint usi, non obest. Opinionem, quæ suâ ætate communior erat, amplectebantur illi, quâ docete poterant, de falsitate manifestâ convinci nonposse scripturas sacras, neque ideò improbasse censendi sunt alios aliorum æquè, aut fortê magìs verosimiles conciliandi modos, in lucem postmodùm proferendos, queis feliciùs mota tollitur difficultas, & expeditiùs scripturarum salvatur authoritas.

§. XXIII.

Alius fortassis quempiam invadet scrupulus, an scilicet & hæc nostra hypothesis non impingat contra id, quod suprà in illâ R. P. *Andreæ Pauli* reprehendimus. Major certè, dices, inter patrueles, seu consobrinos conjunctio, carnísque cognatio est, quàm inter nepotem, & uxorem patrui, eò quod horum conjunctio solius affinitatis, illorum verò consanguinitatis sit; igitur sicut *Levit.* XVIII. 14. damnatur matrimonium nepotem inter, & uxorem patrui, sic & eâdem lege, tacitè saltem, patruelium & consobrinorum reprobari videntur connubia. Negativè respondent interpretum nobilissimi. Nullâ enim lege id genus matrimonia suâ etiam ætate vetita fuisse, agnoscit S. *Augustinus* L. 15. *de Civit. Dei* C. 16, Gothósque extitisse primos, qui illa proscripserint, quorundam non inanis persuasio est.

TANTUM.

POSITIONES BIBLICO CRITICÆ.

I. *Zacharias* stans *à dextris Altaris incensi*, Luc. I. 11. pretiosis indutus pontificalibus vestibus vulgò pingitur, incensum in Sanctum Sanctorum illaturus, errore duplici; uno, quòd summus Sacerdos non fuerit, & altero, quòd illis vestibus uti non potuisset. II. Sponsus B. M. V., S. *Joseph*, ùt Silicernius, & capularis senex communiter sistitur in tabulis, eíque in manu datur Virga lilium producens, ut significetur eum indicio Virgæ florentis, miraculosè in sponsum B. V. fuisse electum. Ad primum quod attinet, profectò

florens ejusdem ætas historiæ Evangelicæ magis congruit : alterum ex Apocryphis scriptis desumtum ad Apocrypha amandandum est. III. Varii Verbi Incarnationem adumbraturi, statuunt obtutui infantem de cœlo descendentem, ac super humeros gerentem figuram crucis : sed ignorantes non advertunt, se favere *Valentini* & *Marcionis* erroribus, Christum non ex substantia *Mariæ* fuisse conceptum, sed corpus è cœlo accepisse, ac per *Mariam*, tanquam per canalem transiisse fabulantium. IV. Effigies B. M. Virginis visitantis *Elisabeth*, quatenùs ejusdem comitem S. *Josephum* sistit, non tantùm nullum in S. Scriptura fundamentum habet : quin oppositum ex eadem colligitur. V. Nimiùm quantum *Helvidii* errori favet imago Deiparæ parienti, opem exhibentem adjungens obstetricem. VI. Sine ullâ etiam veritatis specie à quibusdam Circumcisio Christi in templo, eáque per summum Sacerdotem peracta, exhibetur. VII. Minùs fundati sunt, qui præsentationem Christi in templo, *Simeone* justo, Pontificalibus induto eum in ulnas accipiente, repræsentandam contendunt. VIII. Apocripha est delineatio stellæ præfulgidæ, in sinu suo puerulum exhibentis, quæ Magis apparuisse in Apocrypho libro Seth legitur. IX. Subtestæ fidei quoque est pictura repræsentans Magos, primos Christi veneratores, tanquam tres viros coronatos, atque regio satellitio stipatos, Viz. binos facie candidos, & unum fuscum in collapso palatio adorantes Servatorem. X. Picturam S. *Joannis* B. non pelle camelinâ, ceu satyrum, indutum, repræsentantem, sed veste ex pilis camelorum rudiùs contextâ, contra criticos criticè defendimus. XI. Passim etiam S. *Joannes* Evangelium suum exarans depingitur juvenis, ac imberbis, invitâ penitùs historicâveritate,ex quâ constat,eum decrepitam consecutum ætatemtempore,quo manum divino illi scripto admovebat. XII. Hydriæ in domo nuptiarum Canæ Galileæ, *positæ secundùm purificationem Judæorum* Joann. II. 6., instar urceorum figulinorum (quales Coloniæ extare dicuntur) ineptissimè delineantur. Erant enim aptatæ ad purificationem, per totius corporis immersionem, perficiendam ; *capientes singulæ metretas binas, aut ternas*, id est, 60, aut 90 pocula belgica. XIII. Ge-

mino errore depingitur Lazarus, in triclinio divitis epulonis, ab eodem flagris cæsus : nam, ut probabiliorem eorum sententiam, qui hunc Christi de Lazaro, & divite epulone discursum, meram fuisse parabolam sentiunt, secludamus : eum ad fores jacuisse, canésque ejus ulcera lambisse, è s. textu perspicuum est. XIV. Christo in die palmarum, non tantùm ramos, sed & vestes stravisse populum in via, contra *Ligtfootum* tuebimur. XV. Icones ultimæ cœnæ, Christum fermè cum Apostolis scamno, aut sellis insidentes sistunt, non tantùm à mensis accumbendi more illius temporis, sed & à textu, non alterius notionis verbo utente, quàm longissimè aberrantes. XVI. In adumbratione ejusdem objecti, alius communiter error in circumstantiâ committitur, dum panis crassus in manibus Christi pingitur ; constat quippe apud Hebræos panem buccellatim distinctum, fractionique idoneum in usu fuisse. XVII. Avero alienissima est pictura referens *Caipham*, dum Christum, se filium Dei affirmantem audiebat, vestes pontificales lacerantem. XVIII. Longissimè pariter à themate recedunt, qui Christum sanguinis imbre perfusum, crucíque suffixum, vivis corporis delicati coloribus ornant. XIX. Idem esto judicium de corporibus latronum concrucifixorum, qui & ipsi secundùm leges Romanorum, ante crucifixionem flagellati erant. XX. Tam horum porrò, quàm ipsiusmet Christi verenda, non veritas, sed verecundia tegit. Et cur latronibus cruces commissæ, eæque minores, Christo autem crux altior, & immissa in tabulis conceduntur ? Cur illi funibus, Servator clavis ferreis, iisque tribus duntaxat, cruci adstringitur ? XXI. Ad aniles fabulas amandamus miraculosum omnium Apostolorum, ad sepulchrum Deiparæ, quod verosimiliùs Ephesi extitit, ante gloriosam illius in cœlos assumptionem, conventum. XXII. cum Christianos persecuturus *Act.* IX. 3., iter Damascum institueret *Saulus*, equo insidens effingitur à pictorum alumnis : verùm S. *Lucas* suo erroris nescio penicillo taliter eum depingit, ut nec umbram quidem equi, cui insedisset, adjiciat, imò pedestris *Sauli* itineris plurimos colores objiciat.

O. A. M. D. G.

mino e
lonis,
eorum
vite ep
tiunt,
ejus u
Christo
vestes
bimur.
cum A
non ta
ris, sec
te, quà
ne ejus
stantiâ
sti ping
cellatim
XVII. A
Christu
pontific
themate
fusum,
ribus c
bus lat
leges R
XX. Ta
da, no
nibus c
tem cru
Cur illi
duntaxa
las ama
sepulchr
ante gl
tum. XX
Damascu
à pictor
cio pen
dem eq
itineris
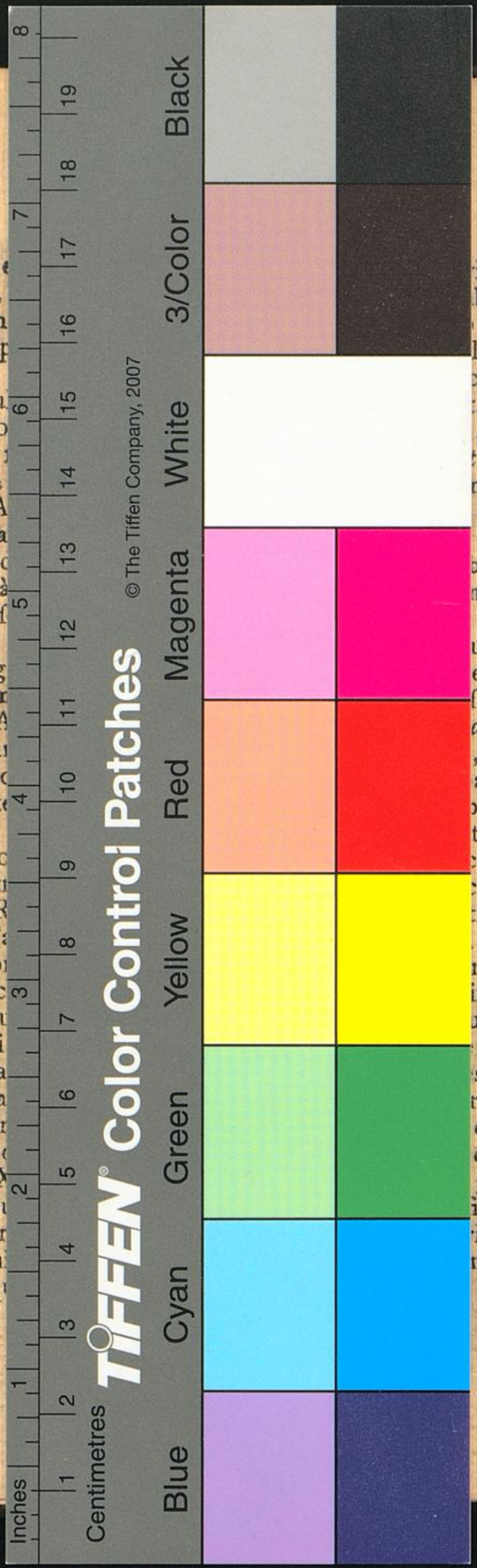
itis epu-
biliorem
, & di-
lam sen-
canésque
. XIV.
, sed &
tum tue-
n fermè
sistunt,
tempo-
po uten-
mbratio-
circum-
us Chri-
em buc-
su fuisse.
am, dum
, vestes
ariter à
ore per-
ti colo-
corpori-
cundùm
ti erant.
verem-
r latro-
isto au-
untur ?
tribus
s fabu-
rum, ad
extitit,
onven-
3., iter
ingitur
is nel-
m qui-
Sauli